

énekesnél Bécsben és F. San Marconál, Milanóban. — Pályáját Szegeden kezdte, Almásy Endrénél, ahol a helyi lapok mindenkör őszinte méltatásban számoltak be fellépéseiről. Itt nemsokára operapartitúrákat is énekelt. (Carmen, Tosca, Parasztheccsület-ben Santuzza, Bajazzokban Nedda) stb. — 1919-ben a Király Színház művésznője lett, miután előzőleg a Blaha Lujza színházban szerződöttesi célból a „Luxemburg grófja”-ban (Angela) sikeresen lépett fel. Ekkor Beöthy László két évre, utána ismét két évre kötött vele szerződést. Vendégszerepelt a Városi Színházban (Ábrányi Emil direktiója alatt), ahol — operetténekesnő léte — Carment és Toscát énekelte. 1925-ben Kolozsvárra hívták meg, ahol 1930-ban is közmegelegedéssre működik. Közben vendégszerepelt Bécsben, Karlsbadban, Ostendében, Hágában, Bukarestben. Főbb szerepei (az említetteken kívül): Frasquita, Marica grófnő, Lucy (Leányvásár), Alexandra, Biborruhas asszony, Carevics-ben Szonja, Boccaccio, Mikado-ban Nan-Kipu, Bolondban Bimbilla, Babá-ban Lancelót, Csárdás-királynő-ben Sylvia stb.

Karácsonyi István, színész, sz. 1882 június 26.-án, Budapesten. Színpadra lépett: 1917. augusztus havában.

Karácsonyi István, karmester. Előbb a M. kir. Operaháznál korrepetitor volt. 1922 január 16.-án, mint karmester mutatkozott be a Városi Színházban, a „Carmen” vezényletével. Ekkor (jan. 18.) ezeket írta róla a „Nemzeti Ujság”: „Vérbeli zenészember és elsőrangú dirigens. Zenekari áttekintése nyugodt és biztos. — Alaposan ismeri a partitúra minden nehézségeit és ép ezért könnyedséggel tudja vezetni a legnehezebb operát is.” — Ez év szeptember 26.-án ugyancsak a „Carmen” dirigálásával bemutatkozott az Operaházban.

Karácsonyi Mariska, énekesnő. (Lásd: B. Szabó Józsefné.)

Karácsonyi-mysteriumok és vízkereszti játékok. A keresztény egyház liturgiájából fejlett ki a mysterium, hit- és erkölcs-tani allegóriáiból a moralitás. Ez elemek soknemű hatások alatt fejlődve, végre érintkeztek a classicizmussal, s megteremtették

a keresztény új drámát, mely különösen Francia-, Angol- és Spanyolországban a tökély magas fokára emelkedett. A fejlődés különböző fokozatait többé-kevésbé tisztába hozta az európai irodalom, de maga az eredet s az első mozzanatok meglehetősen homályban vannak. Annyi bizonyosnak látszik, hogy a kereszténység első századaiban az egyház ellenséges szemmel nézett mindenemű színészetet, mint a pagánizmus élő emlékét. Európa déli részeiben, hol a római műveltség és nyelv romanizálta a különböző népfajokat, a római histriok, pantomimok, bűvészek folyvást kedvencei voltak a népnek, északon pedig a germán népek nagy szeretettel csüngöttek minden drámai babonán, alakoskodó szokáson, melyek régi vallásukkal voltak kapcsolatban. A tilalom és üldözés nem használván, az egyház szép módjával a pogány szokásoknak lassanként keresztény jelentőséget adott, s magát a keresztény kultust látványosabbá tette. A magyar egyház liturgiája nem volt más, mint a nyugoti keresztény egyházé s ennél fogva a mysterium-dráma elemei éppen úgy megvoltak benne, mint akár Francia- vagy Németországban. A liturgia-mysterium bizonyára nálunk is kifejlődött, vagy jobban mondva, hozzánk is átszármazott külföldről, éppen úgy, mint a katolikus cultus másnemű ceremóniája. Nincs ugyan rá történeti adat, mi legalább nem ismerünk, de majdnem kétségtelené teszi két körülmény: egyik a katolika egyház liturgiájának egysége, mely a X. század óta kevés eltérést mutat, második, hogy e korból élő emlékek is maradtak ránk, mert amint alább látni fogjuk, e gyűjteményünk mysteriumai alapjokban nem egyebek, mint a nép közé szállók s egész napjainkig fönmaradt liturgiai mysteriumok. Az a körülmény, hogy egyetlen emlékünknél sem maradt e korszakból, még magában keveset bizonyít, de hogy a viszonyok s maga a népszellem sem kedveztek fejlődésének, bizonyosnak látszik.

A magyar nép még napjainkban sem csüng annyi rokonszenvvel a színészetben, mint a román és germán népek. E mellett nálunk a polgári elem úgy a közép-, mint az újkorban kevésbé volt kifejlődve, mint Európa déli és nyugoti országaiban. A mysterium pedig mindenütt csak oly nagyobb városokban virágzott, hol erős polgárság volt. S nálunk a XVI. és XII. században mit ta-